

15. CZY RADNI MOGĄ PODNIEŚĆ SOBIE DIETY PO ZMIANIE STATUSU GMINY?

Obawa: Po uzyskaniu statusu miasta radni będą mogli automatycznie podnieść sobie diety, co spowoduje wzrost wydatków z budżetu gminy.

✗ **Nieprawda.** Sama zmiana statusu gminy z wiejskiej na miejsko-wiejską (lub miejscowości z wsi na miasto) nie powoduje automatycznego wzrostu diet radnych. Wysokość diet ustala rada gminy (miejska) w drodze uchwały, ale musi ona mieścić się w limitach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów. Te limity zależą od wielkości gminy (liczby mieszkańców), a nie od jej statusu administracyjnego. Radni nie mogą samowolnie „podnieść sobie” diet ponad dopuszczalne maksima.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – art. 25 ust. 4–8 (zasady ustalania diet dla radnych).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnym gminy.

16. UTRATA MOŻLIWOŚCI POZYSKANIA ŚRODKÓW UNIJNYCH DLA OBSZARÓW WIEJSKICH

Obawa: Zmiana statusu na miasto uniemożliwi pozyskiwanie środków unijnych z programów wiejskich.

✗ **Nieprawda.** Gminy miejsko-wiejskie mogą ubiegać się o fundusze przeznaczone zarówno dla miast, jak i wsi.

Podstawa prawna:

Zgodnie z definicją zawartą w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 (Załącznik do uchwały nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.), obszar wiejski to „obszar kraju z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców”. Wynika z tego, że fundusze te nie są przeznaczone wyłącznie dla miejscowości o statusie wsi i zmiana statusu miejscowości z wsi na miasto nie oznacza utraty możliwości ich pozyskiwania.

Korzyści z nadania statusu miasta – dostęp do funduszy unijnych

Zmiana statusu miejscowości z wiejskiej na miejską nie zamyka drzwi do środków unijnych – wręcz przeciwnie, może otworzyć nowe możliwości finansowania rozwoju lokalnego.

1. Miejscowości o statusie miasta mogą aplikować nie tylko o środki przeznaczone dla obszarów wiejskich, ale również:

- z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego i Infrastrukturalnego (FERS, FEnIKS),
- z programów regionalnych zarządzanych przez urzędy marszałkowskie,
- z programów miejskich ukierunkowanych np. na rewitalizację, transport, zieloną infrastrukturę.

2. Wsparcie z funduszy europejskich w latach 2021-2027 na zrównoważony rozwój obszarów miejskich będzie wynosić łącznie ponad 10,6 mld zł. Trzy czwarte z tych środków znajduje się w programach regionalnych:

- Zielona transformacja i rozwój cyfrowy miast są mocno obecne w Krajowej Polityce Miejskiej 2030, którą przyjęła Rada Ministrów w czerwcu ubiegłego roku;
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) przewiduje wsparcie w wysokości około 2 mld zł na projekty związane z zazielenianiem miast i adaptacją do zmian klimatu.

3. Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty dotyczące między innymi:

- Zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi,
- Transformacji energetycznej,
- Podnoszenia świadomości i postaw ekologicznych oraz wykorzystania inteligentnych technologii.

Uzyskując status miasta dla Sobolewa, a tym samym przekształcając gminę w miejsko-wiejską, należy pamiętać, iż zwiększają się szanse dla każdego sołectwa na pozyskanie dodatkowych środków na ich rozwój – w ramach obszarów wiejskich. Miejscowość Sobolew będzie mogła odrębnie pozyskiwać środki zarówno w obszarze skierowanym do wsi, jak i do miast. Należy pamiętać, że fundusze, o których potocznie mówi się, że są adresowane do wsi, tak naprawdę są adresowane głównie do obszarów wiejskich. Zgodnie z definicją zawartą w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 obszar wiejski to „obszar kraju z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców”. Wynika z tego, że fundusze te nie są przeznaczone wyłącznie dla miejscowości o statusie wsi i zmiana statusu miejscowości z wsi na miasto nie oznacza utraty możliwości ich pozyskiwania.

Jeśli zaprezentowane wyżej odpowiedzi nie wyczerpują Państwa obaw lub pojawiają się dodatkowe pytania prosimy przesyłać je na adres e-mail: sobolew@sobolew.pl

SOBOLEW

W ostatnim czasie wiele osób wyraża zaniepokojenie oraz obawy związane z rozpoczęciem procedury uzyskania praw miejskich przez miejscowość Sobolew, a także potencjalnymi zmianami, które mogłyby się z tym wiązać.

Odpowiadając na Państwa sugestie oraz najczęściej pojawiające się pytania i wątpliwości, przygotowaliśmy zestaw odpowiedzi, które – mamy nadzieję – pomogą lepiej zrozumieć cały proces oraz rozwiązać niejasności.

Naszym celem jest przekazanie rzetelnych informacji i wsparcie Państwa w podjęciu świadomej decyzji, odnośnie nadania miejscowości Sobolew statusu miasta. Zachęcamy do zapoznania się z materiałem, aktywnego udziału w konsultacjach oraz dzielenia się swoimi opiniami.

Wójt Gminy Sobolew

Przewodniczący Rady
Gminy w Sobolewie

Najczęstsze obawy mieszkańców przy zmianie statusu wsi na miasto – obalamy mity z uzasadnieniem prawnym

1. WZROST PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH (NP. OD NIERUCHOMOŚCI)

Obawa: Po nadaniu statusu miasta wzrosną podatki.

✗ **Nieprawda.** Wysokość podatków i opłat lokalnych ustala rada gminy, bez względu na status miejscowości. To rada gminy (miejska lub wiejska) ustala stawki podatków lokalnych - niezależnie od statusu miejscowości.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych – art. 5. Stawki maksymalne określa Minister Finansów, ale każda gmina może stosować niższe.

2. WZROST OPŁAT ZA WODĘ, ŚCIEKI, ŚMIECI, PRZEDSZKOLA, ITP.

Obawa: Nowy status miejscowości spowoduje automatyczny wzrost opłat lokalnych.

✗ **Nieprawda.** Opłaty te są ustalane przez samorząd lokalny i nie są uzależnione od statusu administracyjnego.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Opłaty są uchwalane przez radę gminy, która może je dostosowywać niezależnie od tego, czy miejscowość ma status miasta.

3. LIKWIDACJA DOPLAT ROLNICZYCH

Obawa: Rolnicy stracą możliwość otrzymywania dopłat unijnych po uzyskaniu statusu miasta.

✗ **Nieprawda.** Miejsce prowadzenia gospodarstwa (miasto czy wieś) nie wpływa na możliwość otrzymywania dopłat.

Podstawa prawna:

Zasady dopłat bezpośrednich wynikają z przepisów UE (np. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie wykazu wymogów podstawowych z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających przepisy Unii Europejskiej, w których określono te wymogi podstawowe). Dopłaty przysługują wszystkim rolnikom spełniającym warunki, niezależnie od statusu miejscowości.

4. AUTOMATYCZNE ODROLNIENIE LUB ODLESIENIE DZIAŁEK

Obawa: Po uzyskaniu statusu miasta wszystkie działki rolne i leśne zostaną automatycznie odrolnione lub odlesione.

✗ **Nieprawda.** Nadanie statusu miasta nie powoduje żadnych zmian w przeznaczeniu gruntów. Działki zachowują dotychczasowy charakter (rolny, leśny, budowlany itp.), dopóki nie zostanie zmieniony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub wydana decyzja o warunkach zabudowy. Sam status administracyjny miejscowości nie ma wpływu na klasyfikację gruntów w ewidencji ani na ich przeznaczenie w planach.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – art. 14–15 (ustalanie przeznaczenia terenów wyłącznie w planie miejscowym).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – art. 7 i 11 (odrolnienie lub odlesienie wymaga odrębnej decyzji i zgody właściwego ministra lub marszałka).

Najczęstsze obawy mieszkańców przy zmianie statusu wsi na miasto – obalamy mity z uzasadnieniem prawnym

5. UTRATA DODATKU WIEJSKIEGO DLA NAUCZYCIELI

Obawa: Nauczyciele tracą dodatek wiejski po zmianie statusu na miasto.

✗ **Nieprawda.** Dodatek przysługuje nauczycielom pracującym w miejscowości do 5 tys. mieszkańców, niezależnie od jej statusu.

Podstawa prawna:

Art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela:

"Dodatek wiejski przysługuje nauczycielom pracującym w szkołach położonych w miejscowościach do 5 tys. mieszkańców."

Nie jest tu istotne, czy miejscowość ma status wsi czy miasta.

6. ZMIANA WYSOKOŚCI KWOTY POTRZEB OŚWIATOWYCH

Obawa: Zmiana statusu spowoduje niższą kwotę potrzeb oświatowych dla szkół.

✗ **Nieprawda.** Kwota potrzeby oświatowych dla miejscowości nie zależy od statusu, lecz od liczby uczniów.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025.

7. ZMIANA ZASAD USTALANIA STYPENDIÓW DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Obawa: Zmiana statusu spowoduje utratę stypendiów dla dzieci i młodzieży.

✗ **Nieprawda.** Zmiana statusu nie wpływa na zasadę przyznawania stypendiów dla dzieci i młodzieży.

Podstawa prawna:

Zgodnie z art. 90d ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Ustawodawca nie uzależnia przyznania stypendium od miejsca zamieszkania.

8. ZMIANA ZASAD UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Obawa: Zmiana statusu spowoduje utratę świadczeń socjalnych.

✗ **Nieprawda.** Zasady świadczeń pomocy społecznej jakie obowiązują są takie same dla wsi i miast i zależne są od sytuacji materialnej i życiowej konkretnych mieszkańców, tak więc nie będzie tutaj żadnych zmian.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

9. KONIECZNOŚĆ WYMIANY DOKUMENTÓW (DOWODÓW OSOBISTYCH, PRAWA JAZDY, PASZPORTÓW

Obawa: Zmiana statusu na miasto wymusi wymianę dowodów osobistych i innych dokumentów.

✗ **Nieprawda.** Dokumenty zachowują ważność do końca ich terminu – wymienia się je dopiero po jego upływie.

Podstawa prawna:

- Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, zmiana nazwy organu wydającego dowód osobisty, nie powoduje konieczności wymiany dotychczasowego dowodu.
- Zmiana statusu miejscowości nie skutkuje automatyczną koniecznością wymiany dowodu.

10. WZROST ZATRUDNIENIA W ADMINISTRACJI

Obawa: Nowy status spowoduje rozrost urzędu i biurokracji.

✗ **Nieprawda.** Nadal funkcjonuje jeden urząd, jeden burmistrz (zamiast wójta) i jedna rada (miejska zamiast gminnej) w tej samej lokalizacji.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – zmiana statusu nie wymaga tworzenia nowych jednostek administracyjnych ani zwiększania zatrudnienia.

Najczęstsze obawy mieszkańców przy zmianie statusu wsi na miasto – obalamy mity z uzasadnieniem prawnym

11. WYSOKIE KOSZTY TRANSFORMACJI GMINY WIEJSKIEJ W MIEJSKO-WIEJSKĄ

Obawa: Zmiana statusu gminy z wiejskiej na miejsko-wiejską będzie kosztowna i obciąży finansowo mieszkańców (podatników).

✗ **Nieprawda.** Koszty zmiany statusu są niewielkie i jednorazowe. Obejmują głównie:

- wymianę tablic i oznakowań (np. przy wjeździe do miasta, na budynkach urzędu),
- aktualizację pieczęci i druków urzędowych,
- ewentualne drobne korekty w systemach informatycznych.

Nie ma obowiązku tworzenia nowych jednostek administracyjnych ani zwiększania liczby etatów w urzędzie.

Budżet gminy pozostaje wspólny, a zmiana statusu nie powoduje dodatkowych podatków ani nowych opłat dla mieszkańców.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – art. 4 ust. 1–3 (status miasta nadaje Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, bez obowiązku reorganizacji struktur).
- Brak przepisów nakazujących ponoszenie dodatkowych kosztów przez gminę lub jej mieszkańców w związku ze zmianą statusu.

12. NOWE KADENCJE BURMISTRZA PO ZMIANIE STATUSU GMINY

Obawa: Po uzyskaniu statusu miasta dotychczasowy wójt, który stanie się burmistrzem, będzie mógł rządzić przez kolejne dwie pełne kadencje — jakby „licznik” kadencji się wyzerował.

✗ **Nieprawda.** Zmiana statusu gminy z wiejskiej na miejsko-wiejską lub miejscowości ze wsi na miasto nie powoduje „wyzerowania” liczby kadencji. Ograniczenie do dwóch kolejnych kadencji dotyczy pełnienia funkcji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta łącznie, bez względu na nazwę stanowiska czy status jednostki. Oznacza to, że jeśli osoba sprawowała funkcję wójta przez dwie kadencje, a w międzyczasie gmina uzyskała status miasta, to nie może już kandydować na burmistrza na trzecią z rzędu kadencję.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – art. 11 § 1 i 2: „Wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wybiera się na 5-letnią kadencję. Ta sama osoba nie może być wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) więcej niż przez dwie kolejne kadencje.”
- Przepisy odnoszą się do funkcji wykonawczej w gminie, niezależnie od jej statusu administracyjnego.

13. WYNAGRODZENIE BURMISTRZA PO ZMIANIE STATUSU GMINY

Obawa: Po nadaniu miejscowości statusu miasta burmistrz (zamiast dotychczasowego wójta) będzie zarabiał więcej, co spowoduje wzrost kosztów dla gminy.

✗ **Nieprawda.** Wynagrodzenie włodarza gminy (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) zależy nie od nazwy stanowiska, lecz od liczby mieszkańców gminy.

Oznacza to, że wójt gminy do 15 tys. mieszkańców i burmistrz miasta do 15 tys. mieszkańców mają takie same widełki wynagrodzenia. Różnice w nazwie urzędu (wójt/burmistrz) nie powodują automatycznej podwyżki. Wysokość pensji ustala rada gminy (miejska) w drodze uchwały, w granicach określonych przez rozporządzenie Rady Ministrów.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – załącznik: „Wynagrodzenie wójta, burmistrza i prezydenta miasta jest uzależnione od liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego”.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – art. 18 ust. 2 pkt 2 (rada ustala wynagrodzenie wójta/burmistrza).

14. ZMIANA LICZBY RADNYCH PO UZYSKANIU STATUSU MIASTA

Obawa: Po nadaniu miejscowości statusu miasta lub po przekształceniu gminy wiejskiej w miejsko-wiejską zmieni się liczba radnych w radzie gminy (rady miejskiej).

✗ **Nieprawda.** Sama zmiana statusu administracyjnego nie wpływa na liczbę radnych. Liczba mandatów w radzie gminy (lub miejskiej) zależy wyłącznie od liczby mieszkańców gminy, a nie od tego, czy jest to gmina wiejska, miejsko-wiejska czy miejska. Zmiana liczby radnych może nastąpić dopiero przy najbliższych wyborach samorządowych, jeśli liczba mieszkańców gminy przekroczy próg ustawowy.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – art. 17 ust. 1: „Rada gminy liczy:

1. w gminach do 20 000 mieszkańców – 15 radnych”.